

СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

11000 Београд

Студентски трг 1

ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

ДЕКАН

НАСТАВНО-НАУЧНО ВЕЋЕ

ЕТИЧКА КОМИСИЈА

11010 Београд

Јове Илића 154

Предмет: захтев за утврђивање неакадемског понашања против:

- 1) др Невенке Жаркић Јоксимовић, редовне професорке**
- 2) др Младена Чуданова, ванредног професора**
- 3) Др Милице Јовановић, асистенткиње**
- 4) Сњежане Јерковић, шефа службе набавке и интерне контроле ФОН-а и**
- 5) Михајла Окиљевића, студента ФОН-а.**

сви на адреси: Факултет организационих наука, 11010 Београд, Јове Илића 154, као чланова Етичке комисије Факултета организационих наука (даље: ЕК ФОН)

На основу чл. 10. ст. 2. и 3. Правилника о раду етичких комисија о Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (даље: Правилник ЕК и Одбора), подносимо

ЗАХТЕВ

ЗА УТВРЂИВАЊЕ НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА ГОРЕ ИМЕНОВАНИХ ЧЛАНОВА ЕК ФОН ЗБОГ ПОВРЕДЕ КОДЕКСА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ, КАО И ПРАВИЛНИКА О РАДУ ЕТИЧКИХ КОМИСИЈА И ОДБОРА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ ЕТИКУ И ПРАВИЛНИКА О ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА У ИЗРАДИ ПИСАНИХ РАДОВА

1. Пре изношења садржине захтева, а на основу чл. 40. ст. 1. тачка 1. Закона о општем управном поступку, сви чланови Етичке комисије ФОН-а, који су горе наведени морају бити изузети, јер не могу поступати у правној ствари у којој имају положај странака у поступку. Због тога захтевамо да Декан и наставно-научно веће ФОН-а уколико нису раније разрешени или поднели оставке, **привремено или трајно разреше чланове Етичке комисије:**

- 1) др Невенку Жаркић Јоксимовић, редовну професорку
- 2) др Младена Чуданова, ванредног професора
- 3) Милицу Јовановић, асистенткињу
- 4) Сњежану Јерковић, шефа службе набавке и инерне контроле ФОН-а и
- 5) Михајла Окиљевића, студента.

зато што не могу поступати у својој ствари и да именују нову сталну или *ad hoc* Етичку комисију ФОН-а, која ће поступити по овом захтеву. Примерак захтева достављамо Сенату Универзитета у Београду.

2. Горе именовани чланови Етичке комисије ФОН повредили су Кодекс професионалне етике (даље: Кодекс), Правилник о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику УБ (даље: Правилник ЕК и Одбор), као и Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (даље: Правилник –писани радови) у току поступка поводом испитивања да ли је докторска дисертација кандидата Синише Малог несамостални, тј. плагирани рад.

Етичка комисија ФОН-а састављена од наставника, других запослених и представника студената, у ранијем саставу, је отпочела суделовање у овом поступку одлуком од 19. 12. 2016. године. Поступак поводом рада С. Малог инициран је пошто је у јулу 2014. проф. др Раша Карапанца на сајту „Пешчаника“ објавио текст под насловом „Велике тајне Малог мајстора – или како је Синиша Мали украо докторат“, поткрепивши га паралелним навођењем текстова С. Малог и С. Хаилемарима, који је раније објавио своју докторску дисертацију. Обе ове дисертације – Синише Малог и Стефаниса Хаилемаријама, у тренутку објављивања текста биле су опште доступне на интернету.

Дисертација С. Хаилемаријама доступна је у целини на

<https://www.rug.nl/research/portal/files/10200006/thesis.pdf>.

Дисертација Синише Малог, доступна је у целини на

<https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get/o:7524/bdef:Content/get>

По објављивању текста Р. Карапанце, комисија за оцену и одбрану доктората у саставу: др Ондреј Јашко, редовни професор ФОН-а, др Слађана Барјактаровић Ракочевић, ванредни професор ФОН-а и др Драган Ђуричин, редовни професор Економског факултета у Београду, 15. 10. 2014. године сачинила је и поднела извештај, који је истог

дана усвојило Наставно научно веће (даље: ННВ) ФОН-а. У извештају се (стр. 5. тачке д. и е.) закључује да суштински део навода из медија није веродостојан, као и да се наводи Р. Карапанце могу довести у везу само с начином цитирања, а не са научним доприносом дисертације. Извештај комисије, заједно са одлуком ННВ ФОН-а, тадашњи декан је упутио Већу правно-економских наука, које је дана 10. 12. 2014. године одбило да прихвати извештај. Тадашњи ректор Универзитета у Београду је 10. 06. 2015. године, поново затражио од Већа да размотри ствар, што је Веће одбило, јер је био у току рад на изради Кодекса и оба правилника, који су објављени у „Гласнику Универзитета у Београду“ 10. 07. 2016. године. Од ступања на снагу ових општих аката Универзитета, поступак испитивања дисертације С. Малог морао је бити настављен по правилима ових аката.

Ранија Етичка комисија ФОН-а, само делимично поступајући по новим правилима, дана 19. 12. 2016. одбила је захтев „за утврђивање неакадемског понашања у случају пријаве плагијата докторске дисертације др Синеше Малог као неоснован“.

3. Етичка комисија ФОН-а у горе наведеном саставу је на седници одржаној 23. 04. и 06. 05. 2019 године, поднела извештај којим је усвојила мишљење Стручне комисије именоване од Наставно-научног већа, са закључком да је рад кандидата Синеше Малог „резултат самосталног научноистраживачког и стручног рада кандидата“, као и да „уочени пропусти по обиму и значају не доводе у питање основне научне доприносе и оригиналност докторске дисертације.“

4. Етичка комисија ФОН-а у горе наведеном саставу, повредила је најпре чл.12. ст. (4) Правилника ЕК и Одбора, који гласи:

„(4) Етичка комисија даје мишљење на основу навода и података из захтева, предметне документације и, по потреби, додатних појашњења.“

У овом случају, ЕК ФОН-а није користила неопходну документацију, а то је била садржина рада С. Малог, докторске дисертације Стефаниса Хаилемариама и књиге аутора Б. Беговића, Б. Мијатовића и Б. Живковића „Нови модели приватизације у Србији“, коју је на свом сајту објавио Центар за либерално-демократске студије 2000. године. Сви ови текстови и радови били су доступни на интернету и чланови Етичке комисије су их могли анализирати. Морали су испитати макар оне странице текста које су у раду С. Малог дословно преузети из дисертације С. Хаилемариама, превођењем са енглеског на српски језик, као и делове рада Б. Беговића, Б. Мијатовића и Б. Живковића, који су дословно преузети, тј. копирани, а на које је указао и које је и упоредно представио Р. Карапанца у свом тексту из 2014. године, на сајту „Пешчаника“. Уместо свега тога, Етичка комисија је некритички усвојила нејасан и противречан извештај Стручне комисије, а није се уопште позабавила њеним налазом да је, применом софтверског пакета та иста Стручна комисија закључила да 6,93% посто текста С. Малог представља неовлашћено преузимање од других аутора. Ни Закон о ауторском и другим сродним правима, као ни Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова не допуштају никакво

преузимање туђег текста које није праћено јасним референцама. Услед ових пропуста Комисија је извела неутемељени закључак да је рад оригиналан, закључак који је срачунат на то да плагијат прикрије уместо да га испита. Наставно-научно веће ФОН-а је прихватило овај извештај Етичке комисије.

Прилог 1: копија извештаја Етичке комисије ФОН-а од 23.04. и 06. 05. 2019.

5. Против извештаја Етичке комисије ФОН-а и на њему засноване одлуке Наставно-научног већа, Универзитет је прихватио и изјавио као своје жалбе које су сачинили бројни наставници и научни радници Универзитета у Београду. **Одбор за професионалну етику Универзитета је, поводом ових жалби, дана 17. 07. 2019. донео решење којим се одлука Наставно-научног већа ФОН-а поништава и ствар враћа на поновни поступак.**

Прилог 2: копија решења Одбора за професионалну етику број 612 – 2294/2-1 од 17. 07. 2019.

У том решењу, Одбор је установио да је одлука Етичке комисије ФОН-а заснована на Стручном мишљењу које је по налажењу Одбора „непотпуно, нејасно и контрадикторно“, те да ти недостаци спречавају Одбор да одлучује. Због тога је предмет враћен ФОН-у на поновно одлучивање, са упутством да се нова првостепена одлука мора донети у року од 60 дана. Такође, наложено је да се предузму радње ради отклањања недостатака у мишљењу Стручне комисије.

Етичка комисија је имала на располагању више од три месеца (рок из решења Одбора од 17.07. 2019, је неформално био продужен за додатних 30 дана). У том времену Етичка комисија није учинила ништа да се недостаци Стручног мишљења отклоне. Такође, није приступила одлучивању на основу навода и података из захтева, предметне документације и, по потреби, додатних појашњења, како то прописује чл. 12. Правилника ЕК и Одбора. У тренутку када је Етичка комисија поново подносила извештај, било је протекло 5 година откада је проф. Раша Карапанца објавио свој први налаз о плагијату дисертације С. Малог. Да су поступали савесно и одговорно, чланови Етичке комисије су имали довољно времена и знања да упореде странице С. Малог и С. Хаимемариама, као и С. Малог и рада Беговића, Мијатовића и Живковића да утврде подударности које су очигледне, а потом да поставе специфична питања Стручној комисији. Уместо тога, они су, како се види из самог извештаја Комисије од 25. 10. 2019. затражили на општи начин да се Стручна комисија изјасни о наводима из решења Одбора за професионалну етику којим је поништена ранија одлука Наставно-научног већа ФОН. Задовољили су се тиме да у наведеном извештају констатују да је Стручна комисија „детаљно анализира“ поднесене жалбе, што значи да није анализирана налоге Одбора за професионалну етику из решења од 17. 07. 2019, да „елементи жалбе који су везани за процедурална питања нису утемељен и основани“ – иако је Одбор за професионалну етику, поништио ранију одлуку Наставно-научног већа управо зато што је оценио да је мишљење Стручне комисије „непотпуно, нејасно и контрадикторно“. Потом, Етичка комисија ФОН-а закључује: „Стручна

комисија није доставила детаљну анализу стручних примедби наведених у жалбама упућених Етичком одбору, те на тај начин није Етичкој комисији пружила довољно чињеница за оцену тачке 4. Извештаја Стручне комисије од 23.10.2019. године.“ **Овакав закључак је Етичка комисија могла извести још у раној фази поновљеног поступка, па ако би добила незадовољавајући одговор Стручне комисије, могла је плагијату да одлучује на основу све расположиве документације, у смислу члана 12. Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику.** На повреду савесног одлучивања, нарочито указује овај део образложења извештаја Етичке комисије:

„У Стручном мишљењу није наведена оцена да ли је до пропуста дошло, и у којој мери, на основу намере, немара или друге радње кандидата, те Етичкој комисији није пружено довољно чињеница на основу којих би се могло донети недвосмислено мишљење. Такође, Комисија за одбрану и оцену докторске дисертације није имала техничких могућности (адекватан софтвер) за анализу преклапања текста. Наведено је предвиђено Правилником о поступку провере оригиналности докторских дисертације које се бране на Универзитету у Београду, од 20. јуна 2018, године, који представља позитиван корак како би се повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду у наредном периоду свеле на најмању могућу меру.“

Прилог 3: копија извештаја Етичке комисије ФОН-а од 25. 10. 2019.

Овај део образложења је заправо изговор за пропуштање обавеза, немар, непосвећеност и најзад, покушај заташкавања плагијата. Количину плагираног материјала **Комисија је могла да утврди простим читањем.** Не само у текстовима Раше Карапанце, већ и у жалбама били су наведени делови текста С. Малог који су дословце копирани из књиге Беговића, Мијатовића и Живковића. **То је већ само по себи било довољно да се утврди плагијат. Исто важи за упоређивање текстова С. Малог и С. Хаилемариама.** Ако Етичка комисија није имала на располагању адекватан софтверски пакет, има га Универзитет, и ова околност није смела бити сметња за утврђивање плагијата. Могла је бити само изговор. Оваквим поступањем Етичка комисија је повредила чл. 12. ст. 1. Кодекса професионалне етике, који гласи:

„Чланови универзитетске заједнице дужни су да своје обавезе према студентима, колегама и запосленима на Универзитету и његовим чланицама извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања“

Такође несавесним односом према својим обавезама, чланови Етичке комисије ФОН-а, повредили су чл. 30. ст. 1. Кодекса професионалне етике, који гласи:

„Чланови универзитетске заједнице дужни су да своје професионалне обавезе и универзитетске дужности обављају у складу са законом и непристрасно.“

Начин рада који је у овом случају прихватила Етичка комисија довео је до повреде чл. 21, и 22, Кодекса о забрани плагирања и дефиницију плагијата.

На основу наведеног, предлажемо Етичкој комисији ФОН-а да

1) др Невенки Жаркић Јоксимовић, редовној професорки

3) Милице Јовановић, асистенткињи

4) Сњежани Јерковић, шефу службе набавке и интерне контроле ФОН-а и

5) Михајлу Окиљевићу, студенту.

изрекне меру ЈАВНЕ ОПОМЕНЕ и

2) др Младену Чуданову, ванредном професору

изрекне меру ЈАВНЕ ОСУДЕ (због учешћа и у претходној Етичкој комисији) у складу са чл. 16. Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику УБ.

Београд, мај 2020.

Академик, проф. др Душан Теодоровић
Проф. др Весна Ракић Водинелић и
група професорки и професора УБ